

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR JAPOŃSKI

STYCZEŃ 2026

Rozwiązanie parlamentu i wcześniejsze wybory

Najważniejszym wydarzeniem w styczniu była decyzja premier Takaichi Sane o rozpisaniu wcześniejszych wyborów parlamentarnych zaplanowanych na początek lutego. PLD liczy na zwiększenie liczby miejsc w izbie niższej i możliwość utworzenia rządu większościowego, co ma ułatwić wprowadzenie w życie szeregu kontrowersyjnych ustaw.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

5 stycznia: premier Takaichi nie komentuje sytuacji w Wenezueli. Podczas noworocznej konferencji prasowej premier Takaichi Sanae nie wypowiedziała się na temat działań Stanów Zjednoczonych w Wenezueli. Premier nie udzieliła odpowiedzi na pytanie, czy uważa, że zajęcie majątku prezydenta Wenezueli Nicolasa Maduro stanowiło naruszenie prawa międzynarodowego. „W ścisłej współpracy z odpowiednimi krajami będziemy kontynuować działania dyplomatyczne mające na celu ustabilizowanie sytuacji i przywrócenie demokracji w Wenezueli”.

7 stycznia: Pekin nakłada ograniczenia eksportowe na Japonię. Chińskie Ministerstwo Handlu wprowadziło zakaz eksportu produktów podwójnego zastosowania, w związku z „błędnymi” i „rażącymi” oświadczeniami Japonii dotyczącymi Tajwanu. Ograniczenia eksportowe dotyczą szerokiej gamy produktów i zakazują eksportu wszelkich towarów podwójnego zastosowania, które mogłyby przyczynić się do wzmocnienia potencjału militarnego Japonii. Ograniczenia obejmują kluczowe surowce, takie jak metale ziem rzadkich, gal, german, grafit, zaawansowany sprzęt produkcyjny i magnez.

9 stycznia: Japonia szuka wsparcia Waszyngtonu w konflikcie handlowym z Chinami. Minister finansów Katayama Satsuki spotka się ze swoimi odpowiednikami w Stanach Zjednoczonych, aby omówić kwestię dostaw metali ziem rzadkich. Minister ponownie potępiła działania Chin w związku z najnowszymi ograniczeniami eksportowymi. Katayama stwierdziła, że jest „bardzo zaniepokojona” działaniami Pekinu. Ministrowie finansów krajów G7 spotkają się w Waszyngtonie, aby omówić kwestię dostaw metali ziem rzadkich.

13 stycznia: Prezydent Korei Południowej Lee Jae-myung z wizytą w Japonii.

Udana wizyta prezydenta Korei wskazuje na stopniową poprawę relacji dwustronnych. Rozmowy dotyczyły głównie bezpieczeństwa gospodarczego i konieczności zabezpieczenia łańcuchów dostaw. Tokio i Seul będą współpracować w celu zwalczania międzynarodowych oszustw zorganizowanych. Udało się także osiągnąć postęp w obszarze sporów historycznych. Premier Takaichi poruszyła temat wspólnego projektu wykorzystania DNA do identyfikacji szczątków ludzkich odkrytych w kopalni węgla Chosei w Ube w prefekturze Yamaguchi. Wielu pracowników z Półwyspu Koreańskiego zginęło podczas zawalenia się podwodnej kopalni w czasie II wojny światowej.

13 stycznia: japoński minister spraw zagranicznych z wizytą w Izraelu.

Minister Motegi Toshimitsu spotkał się z premierem Izraela Benjaminem Netanjahu i premierem Autonomii Palestyńskiej Mohammadem Mustafą. Japonia wyśle personel na Bliski Wschód, aby pomóc w koordynacji pomocy humanitarnej w Strefie Gazy. Tokio będzie uczestniczyć w Centrum Koordynacji Cywilno-Wojskowej (CMCC), tymczasowym organie składającym się z przedstawicieli wojska i cywilów z około 50 krajów i organizacji, w tym Izraela, Niemiec i Egiptu.

13 stycznia: G7 przyspiesza proces zmniejszania zależności od Chin w zakresie metali ziem rzadkich. Ministrowie finansów G7 uzgodnili przyspieszenie działań mających na celu zmniejszenie zależności od Chin w zakresie dostaw minerałów o znaczeniu krytycznym. W spotkaniu w Waszyngtonie uczestniczyli również przedstawiciele Australii, Indii, Meksyku i Korei Południowej. Japońska minister finansów Katayama Satsuki ujawniła porozumienie i powiedziała, że będzie rozważać wszelkie środki współpracy międzynarodowej, mające na celu utworzenie nowych łańcuchów dostaw minerałów o znaczeniu krytycznym.

16 stycznia: Japonia i Włochy rozwijają współpracę gospodarczą. Premier Japonii Takaichi Sanae i jej włoska odpowiedniczka Giorgia Meloni zapowiedziały silniejszą współpracę w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa gospodarczego, w tym łańcuchów dostaw kluczowych minerałów. Oba kraje podniosły status swoich „partnerstw strategicznych” do „specjalnych partnerstw strategicznych”, aby zacieśnić więzi we wszystkich sektorach, w tym w zakresie bezpieczeństwa i kultury. Japonia i Włochy utworzą również nowy organ konsultacyjny w celu promowania współpracy w dziedzinie technologii kosmicznych i będą rozwijać współpracę w takich obszarach, jak robotyka oparta na sztucznej inteligencji i produkcja półprzewodników.

16 stycznia: nowa koalicja partii opozycyjnych. Konstytucyjna Partia Demokratyczna (CDP) i Komeito utworzyły nową partię polityczną o nazwie

Koalicja Reform Centrum. Celem programowym nowej ugrupowania jest zjednoczenie „centrowych sił reformatorskich”. Na jego czele stanęli przewodniczący CDP Noda Yoshihiko oraz szef Saito Tetsuo. Główne hasło programowe można przetłumaczyć jako „Obywatele na pierwszym miejscu”. Pod hasłem „polityki centrum” kryją się głównie obietnice ekonomiczne i finansowe, które zwracają uwagę na problemy gospodarcze spowodowane znacznym obniżeniem kursu japońskiej waluty. W odpowiedzi do prawicowego stanowiska PLD, nowe ugrupowanie nawiązuje do konieczności „tworzenia społeczeństwa integracyjnego” i nie porusza tak mocno kwestii związanych z polityką migracyjną i zwiększeniem wydatków zbrojeniowych.

19 stycznia: premier Takaichi ogłasza wcześniejsze wybory parlamentarne.

Premier Takaichi Sanae poinformowała o rozwiązaniu izby niższej i rozpisaniu wcześniejszych wyborów parlamentarnych, zaplanowanych na 8 lutego. Decyzja ta może przynieść wyraźny wzrost poparcia dla partii rządzącej, ale jednocześnie oznacza opóźnienie uchwalenia budżetu na nowy rok finansowy. Rozwiązanie parlamentu zostało skrytykowane przez większość ugrupowań opozycyjnych.

22 stycznia: PLD wystawia kandydatów zamieszanych w skandale finansowe.

Partia Liberalno-Demokratyczna zatwierdziła 284 kandydatów do wyborów do Izby Reprezentantów, w tym 37 członków zamieszanych w skandal związany z nieprawidłowym finansowaniem kampanii wyborczych. Decyzja ta spotkała się z ostrą krytyką wewnątrz partii. Premier Takaichi była już wcześniej krytykowana za mianowanie dwóch członków zamieszanych w skandal na kluczowe stanowiska w partii.

23 stycznia: obietnice wyborcze Koalicji Centrum. Nowa partia opozycyjna, powstała w wyniku połączenia Partii Konstytucyjno-Demokratycznej Japonii i Komeito, przedstawiła swój program wyborczy, który skupia się na obietnicy wprowadzenia zerowego podatku VAT na żywność. Porozumienie między Komeito a CDP obejmuje zgodę na ponowne uruchomienie elektrowni jądrowych oraz uznanie za „konstytucyjne” przepisy dotyczące bezpieczeństwa narodowego, które pozwalają Japonii na wykonywanie prawa do zbiorowej samoobrony. Aby zrekompensować utratę dochodów nowa partia zapowiedziała utworzenie specjalnego funduszu, który będzie wykorzystywał dodatkowe wpływy do budżetu. Inne propozycje gospodarcze obejmują większy zwrot podatku dla osób o niskich i średnich dochodach oraz obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne. Partia Centrum obiecuje także zaostrezenie przepisów dotyczących darowizn od przedsiębiorstw i rozliczenie PLD ze skandali finansowych.

24 stycznia: rząd znacząco zmienia politykę dotyczącą cudzoziemców. Rząd zatwierdził kompleksowy pakiet polityki wobec cudzoziemców, który może utrudnić im uzyskanie pomocy publicznej. Onoda Kimi, minister odpowiedzialna

za politykę wobec obcokrajowców powiedziała, że fundamentem społeczeństwa integracyjnego musi być zachowanie porządku i bezpieczeństwa obywateli. Z nowej strategii wycięto szereg istotnych zapisów takich jak np. ustęp mówiący o tym, że „żaden obcokrajowiec nie zostanie pozostawiony sam sobie, ale wszyscy zostaną przyjęci jako członkowie społeczeństwa”. Nowy pakiet obejmuje środki mające na celu bardziej rygorystyczne traktowanie cudzoziemców, aby zapewnić społeczeństwu spokój i poczucie bezpieczeństwa. „Środki zostały opracowane w dniu rozwiązania Izby Niższej, aby można było odnieść się do nich w kampanii wyborczej”. Rząd próbuje także pokazać, że obcokrajowcy nie będą mogli wykorzystywać japońskiego systemu świadczeń socjalnych. Według ministerstwa opieki społecznej w roku 2023 około 2,021 mln osób korzystało z pomocy socjalnej. Wśród nich około 66 000 to cudzoziemcy, co stanowi tylko 3% ogółu.

24 stycznia: premier Takaichi szuka poparcia dla reform. Uzasadniając decyzję o rozwiązaniu parlamentu premier Takaichi powiedziała, że potrzebuje poparcia społecznego do wprowadzenia „odważnych działań i reform politycznych”. Działania te obejmują reformę bezpieczeństwa, wzmocnienie funkcji wywiadowczych, uchwalenie ustawy antyszpiegowskiej, powołanie Agencji Wywiadu Zagranicznego, zniesienie ograniczeń w eksporcie uzbrojenia oraz zaostrzenie polityki wobec obcokrajowców. Co ciekawe, zdaniem premier, nowych reform nie należy traktować jako zwrotu w prawo, lecz jako koniecznych zmian, które sprawią, że Japonia stanie się „normalnym państwem”.

26 stycznia: obietnice wyborcze głównych ugrupowań przed wyborami. Podczas pierwszego przemówienia wyborczego w dzielnicy Akihabara, premier zwróciła uwagę na konieczność zapewnienia stabilnego wzrostu gospodarczego, dzięki wprowadzeniu „odpowiedzialnej i proaktywnej polityki fiskalnej”. U podstaw wzrostu znajdują się nowe inwestycje rządowe koncentrujące się wokół 17 strategicznych obszarów technologicznych, w tym sztucznej inteligencji i produkcji półprzewodników. W obszarze polityki społecznej PLD obiecuje stopniowe podwyższanie wynagrodzeń oraz darmowej opieki żłobkowej i przedszkolnej. Koalicja Reform Centrum mówi o obniżeniu podatków, znalezieniu nowych źródeł dochodów dla gospodarki, rozwoju sektorów technologicznych i zmniejszeniu kosztów systemu ubezpieczeń społecznych. Nippon Ishin, która wchodzi w skład koalicji rządzącej na pierwszy plan wysuwa dyskusję dotyczącą zniesienia lub obniżenia podatku VAT od żywności. Szef ugrupowania Yoshimura Hirofumi stwierdził, że Nippon Ishin będzie pełnić rolę akceleratora kluczowych zmian i reform w obszarach bezpieczeństwa i gospodarki. Wiele ugrupowań opozycyjnych obiecuje wprowadzenie znacznych ulg podatkowych. [Demokratyczna Partia dla Ludzi \(DPP\)](#) zapowiada szereg rewolucyjnych zmian takich jak obniżki podatków, zwiększenie wynagrodzeń netto oraz zwiększenie kwoty odliczeń od podatków lokalnych dla mieszkańców.

Partia mówi także o zmniejszeniu podatku konsumpcyjnego do 5% na wszystkie produkty.

27 stycznia: zatwierdzenie list wyborczych. O miejsca w parlamencie powalczą 337 kandydatów z Partii Liberalno-Demokratycznej, 236 z nowego ugrupowania Koalicji Reform Centrum, 190 z Sanseito, 176 z Partii Komunistycznej, 89 z Japońskiej Partii Innowacji (Nippon Ishin), 104 z Partii Demokratycznej dla Ludzi, 31 z Reiwa Shinsengumi, 18 z Sojuszu na rzecz Obniżki Podatków w Japonii, 20 z Japońskiej Partii Konserwatywnej, 15 z Partii Socjaldemokratycznej, 15 z Team Mirai. [W całym kraju zgłoszono łącznie 1285 kandydatów](#) z czego 313 to kobiety, co stanowi 24,4% wszystkich kandydatów startujących w wyborach. To więcej niż poprzedni rekord wynoszący 23,4% ustanowiony podczas poprzednich wyborów do Izby Reprezentantów w roku 2024.

27 stycznia: badania opinii publicznej przed wyborami. Według badań sondażowych, poparcie dla rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej osiągnęło 29,4%, co stanowi wzrost w porównaniu z 26,4% w listopadzie Premier Takaichi udało się pozyskać zwolenników z Sanseito i DPP. Nippon Ishin po wstąpieniu do koalicji rządzącej także liczy na lepszy wynik w wyborach. Poparcie dla Koalicji Reform Centrum (Chudo) wyniosło 12,9%, co odpowiada łącznemu poparciu dla CDP i Komeito, które utworzyły nową partię opozycyjną.

27 stycznia: Sanseito zwycięża w wyborach lokalnych w pref. Fukui. Ishida Takato, popierany przez ugrupowanie Sanseito, zwyciężył w wyborach na gubernatora prefektury Fukui, pokonując kandydata PLD. Jest to istotny sygnał przed nadchodzącymi wyborami parlamentarnymi. Populistyczne ugrupowanie Sanseito zagraża kandydatom PLD w wielu okręgach. Partia obiecuje całkowite zniesienie podatku VAT oraz reformę systemu inwestycji infrastrukturalnych, w celu znalezienia dużych oszczędności. Podstawa programowa Sanseito jest oparta na polityce antymigracyjnej. Ugrupowanie obiecuje utworzenie nowej agencji migracyjnej oraz wprowadzenie ścisłej kontroli liczby obcokrajowców przylatujących i osiedlających się w Japonii. Partia wyraża także zdecydowany sprzeciw wobec obowiązujących i przyszłych porozumień liberalizujących handel żywnością. Japonia powinna być w 100% samowystarczalna, jeśli chodzi o produkcję żywności i materiałów kluczowych dla rozwoju gospodarki, takich jak metale ziem rzadkich.

30 stycznia: rząd zapowiada zaostrzenie prawa dotyczącego walki z prostytucją. Ministerstwo Sprawiedliwości zamierza zmienić japońskie prawo dotyczące prostytucji, aby karać osoby korzystające z usług seksualnych. W lutym zostanie powołana komisja ekspertów, która omówi zmiany, które mogą również obejmować zaostrzenie kar. Ustawa przeciwko prostytucji została uchwalona w 1956 r. w celu ochrony moralności społecznej. Sam akt seksualny

nie podlega karze. Dotychczasowe prawo skupia się wyłącznie na kryminalizacji działań takich jak ułatwanie i zarządzanie prostytutką.

30 stycznia: ambasada Chin w Tokio ostrzega obywateli przed podróżowaniem do Japonii. Chińska ambasada w Tokio ponownie ostrzega obywateli Chin, aby unikali podróży do Japonii. Komunikat jest reakcją na napad rabunkowy w Tokio. Grupa dwóch Chińczyków i trzech Japończyków została okradzona z walizek zawierających około 420 milionów jenów (2,7 miliona dolarów) w dzielnicy Ueno w Tokio. Podejrzani pozostają na wolności. Ambasada zwróciła się do japońskiej policji o szybkie rozwiązanie sprawy napadu i podjęcie skutecznych działań w celu ochrony życia i mienia obywateli chińskich przebywających w Japonii.

31 stycznia: Japonia i Wielka Brytania zapowiadają współpracę dotyczącą surowców strategicznych. Premier Takaichi spotkała się z premierem Keirem Starmerem w Tokio. Przywódcy Japonii i Wielkiej Brytanii potwierdzili, że istnieje pilna potrzeba współpracy między ich krajami i podobnie myślącymi partnerami w celu wzmocnienia łańcuchów dostaw kluczowych minerałów. Tokio dąży do ściślejszej współpracy z Londynem w obliczu rosnących nacisków ze strony Chin. Państwa będą rozwijać współpracę w zakresie cyberbezpieczeństwa i utworzą nowy organ konsultacyjny w celu zacieśnienia współpracy w przestrzeni kosmicznej. W tym roku zostanie również uruchomiony dialog bezpieczeństwa z udziałem ministrów spraw zagranicznych i obrony. Sojusznicy dążą również do przyspieszenia trójstronnego projektu z Włochami, mającego na celu wspólne opracowanie myśliwca nowej generacji.

KOMENTARZ

Premier Takaichi liczy na wzmocnienie pozycji PLD w nadchodzących wyborach parlamentarnych. Głównym powodem decyzji o rozpisaniu wcześniejszych wyborów są wysokie notowania premier Takaichi Sanae. [Według grudniowych sondaży](#), poparcie dla gabinetu utrzymywało się na stałym poziomie 68%. Podstawowym celem PLD i administracji Takaichi jest odzyskanie większości w izbie niższej parlamentu, ale także umocnienie swojej pozycji względem partnera koalicyjnego Nippon Ishin i innych ugrupowań prawicowo-konserwatywnych. PLD wraz z koalicjantem Komeito straciła większość w niższej izbie parlamentu (Izbie Reprezentantów) w październiku 2024 roku, zdobywając łącznie 215 mandatów. Sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu w roku 2025, kiedy PLD i Komeito utraciły większość w Izbie Radców (izbie wyższej

parlamentu). Badania opinii publicznej przeprowadzone tuż przed wyborami pokazały, że premier Takaichi udało się odzyskać głosy konserwatywnych zwolenników z Sanseito i DPP dzięki zmianom w polityce migracyjnej. Należy więc spodziewać się, że w nadchodzących wyborach PLD wzmocni swój stan posiadania. Niewykluczone, że po zakończeniu wyborów PLD rozpocznie rozmowy koalicyjne z innym partnerem takim jak np. DPP. Niezwykle ciekawym wydarzeniem jest utworzenie nowego ugrupowania przez CDP i Komeito, które próbuje powalczyć o głosy umiarkowanych wyborców i jak najbardziej odróżnić się od programu PLD. Nie wiadomo czy ta strategia przyniesie oczekiwane rezultaty.

Należy jednak pamiętać, że decyzja o rozpisaniu wcześniejszych wyborów parlamentarnych niesie za sobą poważne ryzyko. Pomimo wysokiego poparcia społecznego PLD nie odpowiedziało na szereg zarzutów ze strony opozycji. Koalicja Centrum otwarcie oskarża nową premier o przedkładanie interesów partyjnych nad dobro społeczeństwa, czego dowodem ma być decyzja o rozpisaniu wcześniejszych wyborów w momencie dogodnym dla PLD. Głównym źródłem krytyki pozostaje brak rozliczenia członków PLD uwikłanych w skandale finansowe. Aż 43 polityków oskarżonych o nieprawidłowości znalazło się na listach wyborczych partii rządzącej. Kolejnym kluczowym elementem może okazać się rozkład sił w kluczowych okręgach wyborczych. W przeszłości sukces Kolejną słabością koalicji rządzącej jest temat obniżenia podatków. Partie opozycyjne proponują szereg populistycznych obietnic, dotyczących obniżenia bądź zniesienia podatku VAT na żywność. Premier Takaichi stara się unikać tego tematu podczas przemówień publicznych, co może być efektem porozumienia z koalicjantem lub reakcją na opór wewnątrz części PLD, która naciska na konieczność zrównoważenia wydatków. Pomimo wzrostu poparcia społecznego dla premier i PLD nie należy skreślać mniejszych ugrupowań konserwatywno-prawicowych. Tuż przed wyborami parlamentarnymi Sanseito udało się zwyciężyć w wyborach lokalnych w prefekturze Fukui.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

6 stycznia: JICA dostarcza pomoc dla kluczowych ukraińskich regionów. W ramach projektu pomocy w odbudowie i rekonstrukcji do regionów przyfrontowych Ukrainy trafi japoński sprzęt techniczny. Dostawy obejmują funkcjonalne centra pocztowe instalowane w społecznościach, w których stałe urzędy pocztowe zostały zniszczone lub uszkodzone w wyniku działań wojennych. Na Ukrainę trafi także 40 dodatkowych jednostek ciężkiego sprzętu do usuwania gruzu i świadczenia usług komunalnych w regionach Suma,

Zaporoże i Czernihów oraz symulator szkoleniowy do kształcenia operatorów ciężkich maszyn budowlanych.

14 stycznia: Japonia przekazuje Ukrainie pojazdy typu HMMWV. Ambasada Japonii dostarczyła ukraińskim siłom pojazdy terenowe Toyota High Mobility Vehicle (HMV). W październiku 2025 r. japońskie Ministerstwo Obrony i Siły Samoobrony podjęły decyzję o wysłaniu pojazdów różnych modeli. Ostatnia partia dotarła do Polski 12 stycznia. Toyota (HMV) to wojskowy SUV opracowany w latach 90. dla japońskich Sił Samoobrony.

21 stycznia: QNA Technology otrzymuje kolejne zamówienia z Japonii. Polska firma QNA Technology zajmująca się produkcją nanomateriałów otrzymała szóste zamówienie dla japońskiej firmy chemicznej dostarczającej komponenty do światowych producentów wyświetlaczy. Pomimo niewielkiej wartości zamówienia utrzymanie stałej współpracy ma duże znaczenie w kontekście procesu badawczo-rozwojowego. Polskie PureBlue.dots, kropki kwantowe emitujące niebieskie światło i wolne od metali ciężkich, pomyślnie przeszły wstępne fazy testów i są wdrażane na coraz bardziej zaawansowanych etapach walidacji przez klientów.

21 stycznia: spotkanie Senackiej Polsko-Japońskiej Grupy Przyjaźni. Ambasador Kono Akira wziął udział w spotkaniu Senackiej Polsko-Japońskiej Grupy Przyjaźni, gdzie wziął udział w dyskusji dotyczącej japońsko-polskich relacji gospodarczych. Głównym tematem rozmów był rozwój działalności japońskich firm działających w Polsce i nowe możliwości współpracy wynikające z ostatniego Expo w Osace. Strona japońska jest zainteresowana współpracą w zakresie infrastruktury, takiej jak szybka kolej, energetyka oraz przemysł obronny. Istotnym elementem jest także współpraca w odbudowie Ukrainy. Polscy parlamentarzyści wyrazili nadzieję dotyczącą rozwoju obecności japońskich w północno-wschodniej Polsce, gdzie japońskie inwestycje były niewielkie. Rozmawiano także o konkretnych mechanizmach wymiany edukacyjnej i kulturalnej, współpracy badawczej w sektorze medycznym, współpracy w zakresie energetyki oraz konieczności przyspieszenia procedur związanych z pobytem i zatrudnieniem.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

8 stycznia: ograniczenia w eksporcie żywności do Chin. Dostawy sake i produktów spożywczych do Chin zostały opóźnione w związku z eskalacją sporu dyplomatycznego między Pekinem a Tokio. Powolna odprawa celna w Chinach jest częścią środków odwetowych podjętych przez władze. Ambasada Japonii w Pekinie otrzymała zapytania od firm, których dotyczy ta sytuacja. Misja

dyplomatyczna wezwała Chiny do prawidłowego przeprowadzania procedur handlowych i zapewnienia przejrzystości.

12 stycznia: ruszyła pierwsza ekspedycja wydobywcza pierwiastków ziem rzadkich na głębokim morzu. Japoński statek do wydobycia surowców z głębin morskich wyruszył w pierwszą na świecie eksperymentalną wyprawę mającą na celu wydobycie tzw. „błota ziem rzadkich” z dna oceanu. Wspierany przez rząd statek badawczy kieruje się w stronę wód w pobliżu wyspy Minamitori, atolu koralowego położonego około 1900 kilometrów na południowy wschód od Tokio. Zespół spędzi miesiąc na próbach zebrania bogatego w pierwiastki ziem rzadkich mułu znajdującego się około 6000 metrów pod powierzchnią morza. Jeśli próby zakończą się sukcesem, w lutym 2027 r. przeprowadzona zostanie pełna próba wydobycia. Projekt został zrealizowany pomimo ostrzeżeń środowisk i społeczności naukowych dotyczących „nieodwracalnych szkód”, jakie wydobycie głębinowe wyrządza ekosystemom oceanicznym.

14 stycznia: japoński Bank Centralny nie poparł Jerome’a Powella. Bank Japonii nie znajdzie się na liście banków centralnych popierających prezesa Rezerwy Federalnej Jerome'a Powella w jego konflikcie z administracją Donalda Trumpa. Decyzja ta odzwierciedla daleko idącą niechęć japońskiego rządu do sprzeciwiania się Stanom Zjednoczonym w obliczu zbliżających się przedterminowych wyborów. BOJ nieformalnie konsultował się z rządem w sprawie podpisania wspólnego oświadczenia, ale urzędnicy nie byli w stanie wyrazić zgody przed jego opublikowaniem.

16 stycznia: Mitsubishi wchodzi na amerykański rynek gazu łupkowego. Mitsubishi Corp kupi amerykańskie aktywa związane z wydobyciem gazu łupkowego i infrastrukturą firmy Aethon Energy Management za 7,53 mld dolarów. Jest to największa transakcja w historii firmy, która dąży do wzmocnienia łańcucha dostaw gazu. Przejęcie wydobycia w Teksasie i Luizjanie zwiększy obecność w zakresie wydobycia gazu ziemnego w pobliżu wybrzeża Zatoki Meksykańskiej.

20 stycznia: rekordowe wpływy japońskiego sektora turystycznego. W roku 2025 liczba zagranicznych turystów odwiedzających Japonię osiągnęła rekordowy poziom 42,7 mln, a ich wydatki przekroczyły poziom 60 mld dolarów. Ogólna liczba odwiedzających po raz pierwszy przekroczyła 40 milionów, a szacowana łączna liczba turystów była o około 6 milionów wyższa niż w roku 2024. Wstępne dane pokazują jednak 45-procentowy spadek liczby chińskich turystów w grudniu, w związku z trwającym sporem między Japonią a Chinami. W obliczu spadku liczby przyjeżdżających z Chin Japonia liczy na dywersyfikację rynku i próbuje przyciągnąć turystów z Australii, Europy i Stanów Zjednoczonych.

21 stycznia: TEPCO uruchamia reaktor w prefekturze Nigata. Tokyo Electric Power Company Holdings Inc. ponownie uruchomiła swój pierwszy reaktor jądrowy od czasu katastrofy w Fukushima w 2011 r. TEPCO ponownie uruchomiło jeden z siedmiu reaktorów w elektrowni Kashiwazaki-Kariwa, na północny zachód od Tokio. Po osiągnięciu pełnej mocy produkcyjnej będzie ponownie największą elektrownią jądrową na świecie pod względem wydajności. Od momentu katastrofy udało się uruchomić 15 reaktorów na terenie Japonii. Japoński rząd naciska na stopniowy powrót do energetyki jądrowej.

24 stycznia: Mitsubishi rozpocznie import galu z Kazachstanu. Mitsubishi Corp. rozpocznie import galu z Kazachstanu w roku 2026, aby zdywersyfikować źródła dostaw kluczowych materiałów. Spółka zależna Mitsubishi Corporation RtM Japan Ltd. zawarła umowę z powiązaną z rządem spółką Aluminium of Kazakhstan JSC na zakup 15 ton galu rocznie przez kilka lat. Będzie to pierwsza operacja Mitsubishi w zakresie importu galu. Kazachska firma będzie produkować gal w zakładzie budowanym w północno-wschodnim mieście Pawłodar od trzeciego kwartału tego roku, a cały wyprodukowany metal zostanie wysłany do Japonii. W 2021 r. Japonia importowała 96,5 ton galu, z czego 55 ton, czyli 57 procent, pochodziło z Chin.

25 stycznia: wsparcie dla japońskiego rynku gier niezależnych. Japońskie gry niezależne, tworzone przez niewielkich lub niezależnych deweloperów zyskują na popularności. Gra „Bokura”, opracowana przez Tokoronyori, okazała się hitem, sprzedając się w ponad milionie egzemplarzy na całym świecie od momentu premiery w 2023 roku. Sektor gier indie coraz częściej przyciąga finansowanie ze strony większych producentów oraz innych firmy spoza branży. W 2020 r. duże wydawnictwo Kodansha Ltd. rozpoczęło wspieranie twórców, zapewniając fundusze i pomoc w tworzeniu gier oraz pomagając w dystrybucji ich produktów w Japonii i poza nią.

30 stycznia: rekordowa liczba zagranicznych pracowników w Japonii. Liczba zagranicznych pracowników w Japonii przekroczyła 2,57 mln osób. Jest to kolejny rekordowy wzrost trzynasty rok z rzędu. Dane pokazują wzrost o 11,7% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy czym największy odsetek stanowią pracownicy z Wietnamu. Liczba miejsc pracy zatrudniających obcokrajowców również osiągnęła rekordowy poziom 371 215, co stanowi wzrost o 8,5% w porównaniu z rokiem poprzednim.

KOMENTARZ

Najważniejsze informacje gospodarcze dotyczą skutków pogarszających się relacji dwustronnych z Pekinem. Pomimo przedwyborczej dyskusji na temat konieczności wprowadzenia ściślejszej kontroli napływu obcokrajowców oraz niebezpieczeństw związanych z napływem zagranicznej siły roboczej, dane opublikowane w styczniu pokazały, że zarówno liczba zagranicznych pracowników jak i liczba turystów przyjeżdżających do Japonii znacznie wzrosły. Japoński sektor turystyczny mógł pochwalić się rekordowymi zyskami. Niestety dane z grudnia pokazują, że chiński bojkot japońskich produktów i wyjazdów do Japonii z pewnością doprowadzi do wyhamowania w tym sektorze. Jednocześnie władze chińskie rozpoczęły skuteczne blokowanie importu z Japonii poprzez wydłużanie procedur celnych i wprowadzenie nowych ograniczeń.

Nałożenie poważnych ograniczeń eksportowych przez władze w Pekinie wywołało głębokie zaniepokojenie ze strony japońskiego biznesu i przedstawicieli japońskiego rządu. Wprowadzenie ograniczeń w eksporcie produktów podwójnego zastosowania oznacza eskalację konfliktu dwustronnego i pozwoli władzom w Pekinie na regulowanie handlu z Japonią w zależności od poziomu napięcia dyplomatycznego. Ograniczenia są szczególnie niebezpieczne w obszarze pierwiastków ziem rzadkich. W odpowiedzi japoński rząd zintensyfikował działania dyplomatyczne, licząc na pomoc Stanów Zjednoczonych, członków G7 i innych sojuszników. Praktycznie wszystkie spotkania wysokiego szczebla, które odbyły się w styczniu dotyczyły nawiązania ściślejszej współpracy w zakresie krytycznych materiałów. Ratunkiem dla Japonii może być wsparcie dyplomatyczne ze strony Stanów Zjednoczonych, które osiągnęły porozumienie z Chinami na temat zniesienia blokady eksportu krytycznych pierwiastków. Japoński rząd aktywnie wspiera dywersyfikację importu metali ziem rzadkich, czego dowodem jest nowe porozumienie z Kazachstanem. Japonia liczy również na przełom technologiczny związany z rozpoczęciem wydobycia metali ziem rzadkich z dna oceanu.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

